Anul 36 BUCUREŞTI, la 3 April 1938 Nr. 14

LIBERTATEA

—Foaie pentru săteni şi muncitori, întemeiată la Orăştie, în anul 1902—

Preţul foii este:
120 Lei pe un an, 60 Lei pe ½ an, 30 Lei pe 3 luni.
Un număr cu 2 Lei.

Banii pentru foaie şi scrisorile cu cereri de abonare sau de schimbare de adrese, se trimit la:
ADMINISTRAŢIA „LIBERTATEA" (Moţa)
BUCUREŞTI I. — Calea Victoriei 63.

Director-editor
IRIDENTA I. MOŢA
Foaia apare Dumineca

Scrisorile cu articli sau ştiri de pus în foaie se trimit pe adresa:
REDACŢIA „LIBERTATEA" (Moţa)
BUCUREŞTI I. — Calea Victoriei 63.

CĂTRE BUNII CETITORI AI „LIBERTĂŢII"

Imprejurări neatârnătoare de voinţa mea, ca şi vârsta mea, dar poate mai ales măsurile noui, hotărîtoare azi în Ţară, în temeiul cărora preoţii sunt opriţi a mai face politică, — iar scriind la gazetă, uşor luneci peste linia de hotar, cea greu de văzut, — unde se socoteşte de îndeplinitorii legilor, că e marginea »politicei«, — m'au îndemnat să las să treacă redactarea »Libertăţii« celei atât de dragi mie şi iubitului meu fiu, în mâni mai tinere şi cred că mai potrivite vremilor prin cari trecem.

Şi am bucuria să vestesc pe credincioşii cetitori, cei rămaşi lângă noi de peste vremi, ca şi cei mai noui, că în bune şi harnice mâni trecem redactarea »Libertăţii«, mâni puse în lucrare de o caldă inimă creştină, adânc închinătoare lui Hristos, şi arzătoare în iubirea sa de neam! Şi ca atare; »Libertatea«, care dela în'emeerea ei şi până azi, atât sub stăpânirea vrăşmaşe streină, cât şi sub cea mult dorită românească, a călcat mereu pe linia cea mai de dreapta a politicei neamului nostru, fără clătinări în dreapta sau în stânga, fără aplecări de steag, —

va rămânea şi în viitor aceeaşi luptătoare credincioasă ţintei sale de totdeauna!

Noua redacţie va conduce foaia, cu cumpăt şi înţelepciune, pe acelaş drum al mândriei româneşti, al credinţei neclintite către buna lege străbună, către Ţară şi ale ei aşezeminte, către Tronul strălucit al ei, sentimente pe cari le va cultiva cu sârg în inimile cetitorilor noştri.

Voiu mai sta şi eu lângă »Libertatea« mea dragă, până Dumnezeu îmi va mai da zile şi puteri, cu un sfat, cu ajutorul sufletului, cu cuvântul grăit sau scris, punând încă umărul la susţinerea ei la înălţimea de ţinută, pentru care a fost de atâtea ori prea măgulitor preţuită de cei ce o cetesc. —

Aceeaşi dragoste să i-o arate şi cetitorii, sporind prin ea sufletul românesc curat şi drept, printre iubiţii lor, printre cei din jurul lor. — Şi atunci zilele frumoase, dorite de această foaie şi de noi de toţi, scumpului nostru neam, — nu pot să nu sosească!

Orăştie, 30 Martie 1938. **Protoiereu IOAN MOŢA**

DUMNEZEU CONDUCE

Cea mai mare învăţătură, pe care o putem lua din cele petrecute săptămâna aceasta, este, că Dumnezeu conduce lumea. S'a adeverit încă odată, că slabele noastre puteri omeneşti nu valorează nimic în faţa lui Dumnezeu. Oricât se vor trudi neamurile pământului să facă cum vreau ele, se vor convinge, că totul se face cum vrea Dumnezeu.

Iată de pildă Austria. Ţară cu popor german, dar cu conducerea ei de sine stătătoare, făcută anume pentru ca Germania să fie mai mică. Douăzeci de ani s'au trudit toate puterile Europei, ca să ţină poporul austriac singur. Au fost unii cari au zis: nu se poate ţine un popor departe de fraţii lui. Dar cine i-a luat în seamă? Nimeni n'a vrut să-şi închipue măcar ceeace s'a petrecut azi.

Ba mai mult. Au fost unii, din Austria, cari au spus-o răspicat: noi ne vom uni cu Germania. Pe aceştia i-au aruncat în temniţe şi cei puternici şi-au închipuit că închizând câţiva oameni au nimicit o credinţă. Iată că azi cei din temniţe au biruit, făcând ca neamul german din Austria, să fie una cu neamul din Germania.

Diplomaţii lumii au încercat şi ei să oprească ceea-ce hotărîse Dumnezeu. Au vrut să încurce prin fel de fel de conferinţe, planurile lui Dumnezeu. Şi iată că la urmă s'au încurcat planurile lor şi a biruit voia lui Dumnezeu.

Ne întrebăm, ce vor fi zicând astăzi marii diplomaţi ai lumii cari sperîau, mai ieri, pe toţi, că dacă se face unirea Austriei cu Germania, va fi răsboiu şi vărsare de sânge!

Iată unirea Austriei s'a făcut. A văzut cineva vre-o picătură de sânge sau vre'un război? Nimic din toate astea.

Toate iţele diplomaţilor, toate planurile marilor puteri, toată truda unui grup de oameni din Austria şi toată forţa armată ce era acolo, n-au putut sta în calea hotărârii lui Dumnezeu. Căci aşa ne pare nouă. Totul s'a făcut cu voia lui Dumnezeu. Hitler este mare şi rolul lui nu poate fi măsurat dar mărimea lui e nimica toată pe lângă ceace vrea Dumnezeu. El a biruit tocmai pentrucă a lucrat după planurile şi voia lui Dumnezeu.

Aşa să facem şi noi, iubiţi cetitori. Toată viaţa noastră să se facă şi să se plinească după voia lui Dumnezeu. Nici odată să nu ne încredem în puterile noastre pământeşti. Nu au nici o valoare în faţa puterii lui Dumnezeu, care ne-a hărăzit o soartă, a noastră. De multe ori este câte un încrezut care-şi închipue, că el poate face totul, că el poate trece peste toate, făcând ce vrea el. Dealtfel fiecare suferim de această mândrie. Este bine să ne lăsăm de ea, înainte de a primi lecţii ca cea din Austria.

Să ne încredem în Dumnezeu. Să nu perdem nădejdea în El. Nici să nu trecem dincolo de limită, încrezându-ne în noi, dar nici să nu ne închipuim că El ne-ar fi uitat. Nu.

Dumnezeu are grijă de noi.

v. t.

După unirea Austriei cu Germania

— Ceasuri de bucurie nemaivăzută. — Viena oraş german — Cine fuge din Austria? — Jidanii se plâng. — Pedepse dela Dumnezeu —

După unirea cu Germania, în Austria a urmat o săptămână întreagă de veselie cum nu s'a mai pomenit. Spun cei ce au fost pe acolo, că aşa strigăte de bucurie şi atâta lume n'a mai fost decând e Viena. Toţi austriecii sunt mândri de unirea făcută şi se laudă, că Hitler e de-al lor, născut în Austria.

Unirea recunoscută

Toate ţările, unele de voie bună, altele fiindcă nu aveau ce face, au recunoscut unirea ca bi e făcută. Astfel Statele-Unite au şi recunoscut oficial unirea. De altfel nici nu mai sunt în streinătate diplomaţi cari să reprezinte Austria. Toţi diplomaţii sunt chemaţi la Viena iar cei germani, se ocupă şi de treburile cari până acuma erau ale Austriei. Bulgaria vecina noastră, a ţinut să trimeată notă specială, că recunoaşte unirea.

Viena oraş german

Lucru de mare importanţă este Viena. Oraşul acesta era centrul jidănimii din toa ă Europa. Acolo îşi trimeteau jidanii averile, îşi făceau case şi îşi ţineau copiii la petreceri. Nu exista jidan bogat, prin ţările Europei, care să nu aibă palat la Viena. Nici România n'a făcut ex epţie. Şi jidanii pripăşiţi pe la noi aveau bogăţii depuse acolo. Acum s'a terminat cu povestea aceasta. Mai mult încă. Toate bogăţiile strânse pe nedrept vor fi poate folosite în folosul statului. Aşa se vede că vrea să facă Hitler, deoarece unii jidani, cari vrând s'o şteargă cu automobilele şi cu banii, au fost prinşi la graniţă, opriţi şi duşi înapoi, unde li s'au luat toate bogăţiile.

Ne întrebăm noi, oare unde vor poposi jidanii de acum înainte. Nu cumva Bucureştii le-ar da loc să se aşeze pe la noi?

Cine fuge din Austria

Unii au încercat să-şi ia bagajele şi să plece. Nu le convine noua stăpânire, deşi nimeni n'a fost bătut sau omorât în ţara cea nouă. Toţi aceştia sunt jidani cari ştiu, că de acuma înainte nu le mai merge şi cari se tem pentru bogăţiile adunate pe spinarea altora.

Mai este încă o clasă de oameni, care vrea să fugă. Sunt cei cari până mai eri tăiau şi închideau pe partizanii lui Hitler. Aceştia făcuseră o adevărată vânătoare de naţional socialişti (aşa se numiau hitleriştii acolo). Unde prindeau câte unul, îl închideau şi spuneau că e contra statului şi că turbură liniştea publică.

Intâmplările acestea n'au fost uitate şi acum a venit ceasul răspunderilor. Toţi se tem de răspundere şi vor să plece.

Pedepse dela Dumnezeu

Dumnezeu se vede că aşa a hotărât, ca fiecare faptă să aibă răsplata ei. Cei cari s'au simţit cu vină pentru schingiuirea bieţilor tineri austrieci, văzând că nu pot trece graniţa să plece, şi-au pus singuri capăt vieţii. S'au împuşcat o mulţime mare dintre ei. Astfel marii bogătaşi jidani Goerstel şi Ungher apoi Fey şeful poliţiei din toată Austria, care s'a împuşcat el şi toată familia lui, apoi fostul ministru de interne care dădea ordinele contra hitleriştilor iar s'a impuşcat, de frică să n'o păţească şi mai rău. Gazetele scriu că toate lagărele făcute pentru hitleriştii au fost umplute cu cei ce le făcuseră. Se adevereşte şi acolo proverbul românesc care zice că: »cine sapă groapă altuia, cade el însuşi în ea«.

Jidanii se plâng

Comitetul uniunii jidăneşti, a dat o telegramă urgentă la Geneva, în care se plâng că nu mai pot trăi în Austria. Se vede că ei încă n'au înţeles, că Liga nu mai aude. Şi chiar dacă ar auzi, ce să facă.

Toate sinagogele din Austria au fost închise.

Anglia ajută fugiţii

In parlamentul englez s'a discutat, dacă e bine sau nu să primească pe cei ce fug din Austria. In cele din urmă s'a hotărât, să ajute numai pe cei ce ar putea fi şi ei de ajutor. Adică pe marii bogătaşi cari vin cu bani.

Se schimbă uniformele

In toată Austria uniformele vechi se vor schimba cu cele germane. Armata a început încă de pe acuma să se îmbrace în uniforma germană. Se spune, că un regiment austriac s'a dus să facă o vizită camarazilor germani dela München. Ei erau îmbrăcaţi în uniforma lor austriacă. Soldaţii şi ofiţerii din München, au dat uniformele lor îmbrăcându-i pe cei austrieci în haine germane. Când s'au întors acasă, lumea nu-l mai cunoştea, văzându-i în noua uniformă.

Procesele se judecă din nou

O mulţime de tineri austrieci au fost judecaţi şi condamnaţi la închisoare, după legi făcute anume pentru ei. Toţi aceştia vor fi scoşi din închisori, iar procesele lor se vor judeca din nou, dovedind că ei au lucrat pentru binele neamului.

Austria s'a retras din Ligă

Guvernul german a anunţat Liga Naţiunilor, ca să nu se mai aştepte la delegaţi din Austria căci de acuma înainte nu va mai merge la Liga Naţiunilor.

Propagandă pentru plebiscit

Săptămâna aceasta începe propaganda pentru plebiscit. Toată lumea e chemată să spună dacă vrea sau nu să fie unită cu Germania şi dacă vrea sau nu pe Hitler şef. Votarea se va face în mare secret, pentruca fiecare om să poată zice ce crede. Votând pe faţă, unii ar putea zice că au votat de frica jandarmilor. Dar aşa nimeni nu va putea zice nimic.

Parlamentul german la Viena

Se anunţă, că după alegerile din Germania cari se fac în aceiaşi zi cu plebiscitul, parlamentul va ţine prima şedinţă la Viena. Prin asta legătura se arată şi mai strânsă între cele 2 ţări.

UN SAT MISTUIT DE FLĂCĂRI

— Peste 40 de Gospodării distruse de foc. Un copil mort —

O mare nenorocire s'a abătut zilele trecute peste satul Podcleni, din judeţul Neamţ. Aprinzându-se casa ţăranului Rotaru, focul s'a întins la peste 30 de clădiri din sat. In mai puţin de 2 ciasuri satul era o vălvătae potopitoare Vântul care sufla cu mare putere a făcut ca focul să cuprindă o mulţime mare de case şi gospodării. Au venit în ajutor pompierii dela Piatra Neamţ dar zadarnic deoarece în sat nu era apă ca să aibă de unde umplea pompele. Pompierii dela Bacău n'au putut veni deoarece tocmai în vremea acea şi acolo se aprinseseră nişte case.

A făcut mare bucurie între săteni ajutorul pe care l'au dat lucrătorii dela fabrica de postav din Buhuşi, care au venit cu drag să ajute pe cei năpăstuiţi de soartă. Aceştia au lucrat din greu, şi cu mare dragoste pentru scăparea lucrurilor dela foc. Patru dintre ei au fost răniţi şi trimişi la spital. Toată lumea a lăudat fapta lor şi s'a interesat de soarta celor răniţi.

După urma focului au rămas o mulţime de familii

Nenorocirea a făcut ca un copil de 2 ani să fie cuprins de flăcări şi ars aşa de rău încât după câteva ceasuri de chinuri a murit. fără locuinţă.

Din neuorocire de acolo putem şi noi învăţa să fim cu mare băgare de seamă când e vorba de foc.

Câţi deputaţi va cuprinde camera germană

Ministerul de interne al Germaniei a publicat regulamentul în vederea plebiscitului, care va avea loc în 10 a lunii Aprilie. Cetăţenii vor vota pe buletine albe în Germania şi verzi în Austria. Pe buletine va fi scrisă întrebare: »Alipirea Austriei este aprobată de dta?« Alegătorul va răspunde cu da şi nu. Votantul va pune cu stampila o cruce pe unul din aceste cuvinte, care înseamnă că dă ori nu dă aprobare alipirii Austriei la Germania.

La votare vor lua parte toţi germanii aflători în străinătate şi vor vota chiar şi soldaţii austrieci.

Noua cameră a deputaţilor germani va avea de aci înainte 800 de reprezentanţi.

COLŢUL PLUGARULUI

Cum umblă vremea

Primăvara se arată frumoasă. Peste tot vremea e caldă. Zăpada se topeşte până şi pe munţi.

Călduri mari se anunţă din Polonia şi dela Paris. Toată lumea s'a îmbrăcat de vară. La Paris restaurantele au fost nevoite să scoată mesele în stradă, căldura fiind foarte mare.

La Bucureşti, deasemenea vremea e foarte caldă. Au început să înflorească liliecii. Grădinile au prins mugure vestitor de primăvară iar lumea a început să iasă la soare cu grămada. De multe ori nici nu mai poţi trece străzi e de atâta îng ămădeală

Revărsarea Dunării se anunţă dela Brăila. In ultimele zile apele Dunării au crescut cu un metru datorită topirii zăpezilor de pe munţi şi a ploilor care au căzut săptămâna trecută pe la isvoarele Dunării. Pagube nu sunt. Doar pescarii din bălţi au pierdut prin faptul că peştele a fost izgonit de inundaţii.

Cum stau semănăturile

Semănăturile se prezintă în general bine. Totuşi din cauza secetei care se prelungeşte, pe unele locuri au început să se ia măsuri de prevedere. S'au dat sfaturi plugarilor să grăpeze bine arăturile făcute din toamnă ori din primăvară. Grăpatul are scop să facă un strat mărunt de pământ la suprafaţă, care strat va păstra apa în pământ.

Târgurile şi comertul

Cerealele se menţin la preţ. Grâul este în urcare. S'au vândut la Timişoara cu 48—52 mii vagonul. In Constanţa s'a vândut cel de calitate cu 54 mii vagonul.

Piaţa de zarzavat. La Bucureşti cartofii s'au vândut cei mai buni cu 2.80—3.80 lei kg, fasolea cu 8—10 lei kg., morcovii cu 4—5 lei kg., usturoiul cu 10—20 lei funia, iar ciapa a ajuns până la 18 lei kgr.

Piaţa vitelor a fost în general slabă. La Timişoara s'a vândut 14—16 lei kg. vita vie. Porcii 20—24, miei 18—20; viţei 20—22.

Paraşuta unealtă a războiului

Armată coborâtă cu paraşuta. Cuiburi de mitraliere venite din aer

Paraşuta este o umbrelă mare cu ajutorul căreia sburătorii coboară din avioane, dela înălţimi foarte mari. Dacă se întâmplă, ca aeroplanul să se aprindă în aer, sau să se oprească motorul, din cine ştie ce motive, atunci singura scăpare este săritura cu paraşuta. Fiecare sburător are legată la spate, făcută pachet, o paraşută. Când sare din avion pachetul este aşa fel făcut că se desface şi coboară încet-încet, până ajunge la pământ.

In vremea din urmă paraşutiştii (cei ce se aruncă cu paraşuta) sunt foarte mulţi, sunt şi şcoli. anume pentru asta.

Chiar la noi în ţară avem un început frumos pentru a învăţa cum să se folosească paraşuta. De obiceiu se începe prin sărituri dela înălţime mică. Se face un turn inalt şi aplecat într'o parte. Cei cari vor să înveţe, se urcă sus, de unde sar apoi la pământ. Dacă de câteva ori a reuşit şi dacă are curaj, oricine poate să se urce într'un aeroplan şi să sară de acolo. Sunt unii specialişti şi oameni de mare curaj, cari sar dela înălţime mare de tot. Un francez a sărit mai zilele trecute dela peste 10 mii de metri înălţime. Şi a ajuns cu bine la pământ.

In timpul din urmă vin ştiri că paraşuta va fi folosită nu numai pentru a sări din aeroplane în caz de pericol, ci şi pentru alte scopuri militare. Aşa de pildă francezii, au făcut în vremea unor manevre militare, fel de fel de experienţe răsboinice, cu paraşuta. Au dus soldaţi cu avioanele şi i-au lăsat jos tocmai în spatele frontului inamic. Ajunşi jos, soldaţii, cari erau înarmaţi, au început să tragă focuri de armă. S'a produs mare frică, deoarece nimeni nu ştia cum au putut ajunge acolo.

Englezii au făcut şi ei asemenea experienţe de războiu. Ei au lăsat jos din avioane grupe întregi de soldaţi înarmaţi cu puşti şi mitraliere. Soldaţii ajunşi jos, pun la punct mitralierele şi încep să tragă. Se produce o adevărată întoarcere a frontului vrăjmaş, care nu poate şti de unde vin gloanţele.

Mergând aşa înainte ne vom pomeni mâine, că şi tunurile vor putea fi duse cu avioanele şi lăsate în spatele inamicilor.

O mare invenţie românească

Un român a descoperit nişte raze, cari fac omul nevăzut...

De multă vreme se străduiesc învăţaţii lumii să descopere ceva ca, să facă lucrurile nevăzute. Până acuma nu s'a putut ajunge la nici un rezultat.

Iată însă, că săptămâna aceasta vine vestea, că un român ar fi făcut această descoperire. Este vorba de un electrician din Arad, cu numele Matuz.

Zilele trecute, Matuz a chemat la el pe câţiva prieteni şi pe gazetari, cărora le-a spus, că are să le arate ceva. Sosiţi în atelierele lui, prietenii nu ştiau despre ce este vorba. Acolo i-a aşezat în faţa unui motor electric care producea nişte raze. Pe o masă în faţa unei lămpi, electricianul a aşezat un vas de sticlă plin cu apă. A pus în apă câţiva peşti vii şi a dat drumul motorului. Nu mică a fost surprinderea celor de faţă, când în faţa lor peştii au dispărut ca prin minune. Nu se mai vedeau.

După aceasta unul din cei de faţă a pus mâna în faţa razelor. După un minut mâna nu se mai vedea. Punctul cel mai plin de surprindere a fost atunci când unul din cei de faţă s'a aşezat în faţa lămpilor electrice şi a lăsat ca razele să i cuprindă capul. Peste o clipă omul se vedea, dar fără de cap. Era nevăzut capul celui ce sta de faţă. Deabia când s'a oprit motorul s'a putut vedea întreg.

Unii au fost cuprinşi de spaimă. Toată lumea s'a minunat văzând cele petrecute. Intr'adevăr este ceva de necrezut.

Partea interesantă va fi atunci când se va pune şi mai bine la punct această invenţie. Vom vedea, cei ce vom trăi, că hoţii o să intre în casă fără ca noi să-i putem vedea. Spionii vor sta în casele cele mari băgaţi în vre'un colţişor şi nimeni nu va şti că mai este cineva de faţă. Ba ne vom pomeni că pe uliţele satelor oamenii se vor ciocni unii de alţii,— şi câte alte asemenea minunăţii.

Curiozităţi din lumea largă...

Inchisoare de bună voie.

Aşa a fost odată. Nu la noi, ci în Scoţia. In vremea mai veche cică oamenii mergeau de bună voie la închisoare. După ce aflau dela judecători cu câte zile au fost pedepsiţi, cei condamnaţi se prezentau singuri. Asta n'ar fi prea mare lucru. Se întâmplă de pildă ca numai să nu-i placă mâncarea sau să i-se pară că ferestrele sunt prea mici şi n'are lumină destulă, atunci omul nostru îşi lua pălăria şi pleca la altă inchisoare. Aşa cum s'ar muta cineva cu chirie de la un stăpân la altul.

Desigur uşoară închisoare. Se pare însă că pe atunci şi oamenii erau mai credincioşi şi mai cu tragere de inimă pentru adevăr şi dreptate, ca cei de azi.

De necrezut.

Intr'adevăr este de necrezut socoteala pe care a făcut-o primăria unui oraş din America. Este vorba despre câţi oameni au fost omorâţi, răniţi, loviţi etc. de automobilele şi maşinele din America.

Socoata spune că în anul trecut 1937, peste 1 milion de oameni au avut de suferit de pe urma iuţelii cu care se plimbă maşinele pe acolo.

Interesant este faptul că cel ce face socoata arată că Napoleon, care s'a războit 19 ani, n'a avut atâţia răniţi câţi a avut America intr'un an de pe urma automobilelor.

Cât lucrează omul

Un învăţat german a făcut o socoată despre ce face un om a cărui viaţă ar fi de pildă 50 de ani. Iată ce spune el: Un om 17 ani, din 50, îi întrebuinţează cu dormitul, 15 cu lucrul, 8 ani cu bolile, procesele şi nenorocirile, 4 ani cu mâncatul şi băutul, 3 ani făcând planuri. 2 ani cu rasul şi un an cu petrecerile.

Ne întrebăm noi, oare cu sufletul cât se ocupă omul în viaţă pentru Dumnezeu? Asta încă ar trebui socotit. Se vede, că învăţatul care a făcut socoata a găsit prea puţin loc pentru Dumnezeu, deoarece nici n-a pus la socoteală zilele de rugăciune.

Şi asta nu e bine.

Frământări mari în Europa

Ce face Germania? Italia este pregătită și pentru pace și pentru războiu. Franța la răspântie. Ce fac statele mici?

Săptămâna aceasta a dat prilej la mari frământări în Europa. După împlinirea unirii Austriei cu Germania, situația Europei s'a schimbat. Nu mai e cea care a fost înainte. De aci a pornit un val întreg de frământări. Fiecare țară caută să-și lămurească situația. Vechile tratate și alianțe au rămas petece de hârtie, fără nici o valoare, iar Liga Națiunilor o sală goală de ședințe. Nimeni n'a auzit glasul ligii, nimeni n'a putut apăra tratatele păcii. De aici gândul fiecărei țări e de a merge pe drumul cel mai bun. Vom trece cu privirea prin toate țările, pentruca **cetitorii** noștri să poată afla cum stau lucrurile.

Germania, țară biruitoare

Peste tot se adeverește că Germania este o țară biruitoare. Unirea cu Austria a ridicat-o la rang de foarte mare putere. De acum a ajuns la Dunăre, vecină cu Italia, prietena cea mare. Aceste 2 țări, legate împreună, nu pot fi și nici nu vor putea fi vre-odată biruite. Amândouă, la un loc au 115 milioane de locuitori. Asta înseamnă de 6 ori cât țara noastră. Unde mai punem și credința cea mare care însuflețește cele două popoare.

Hitler este șeful iubit și ascultat a întregului popor german. Toți ascultă de el și toate câte le face sunt spre binele poporului.

Armată la Dunăre

Grija cea mare a Germaniei este de a avea o armată puternică. Indată după alipirea Austriei, Hitler a dat ordin să se înființeze o armată pe Dunăre. S'a și format o flotă de războiu cu vase mici pe apele Dunării, sub comanda unui general.

Ce va face Germania

Toată lumea se întreabă ce va face Germania dupăce a devenit așa de puternică? Unii cred că gândul Germaniei este războiul. Se pare însă că nu acesta este scopul principal a lui Hitler. In toate cuvântările pe cari le-au ținut, Conducătorii de azi ai Germaniei au arătat, că Germania vrea să-și câștige drepturile pe cale de pace și bună înțelegere. De altfel Hitler a scris prin anul 1925 o carte numită »Lupta mea« în care arată ce va face. Pe atunci Hitler nu prea era luat în seamă. Ba fusese condamnat și la închisoare. Deabia apoi se vede că s'a ținut de cuvânt. In cartea despre care pomenim mai sus, se spune că nemții vor să se unească într'un singur mare popor, toți cât sunt pe fața pământului. Acesta este planul cel mare al lor. După aceea, se crede — și sigur că așa va fi — ei vor incerca să-și capete coloniile pierdute în războiul cel mare. Și poate că vor reuși.

Italia este gata pentru orice

Nici Italia nu se lasă mai pe jos. Sub conducerea lui Mussolini, italienii au ajuns una din cele mai mari puteri ale lumii. Acuma puterea lor este și mai mare, dupăce au făcut legăturile cu Germania. Unirea Austriei, care fără voia lor nu se putea face, s'a făcut. Când francezii au cerut ca să oprească lucrul acesta, italienii au răspuns, că asta nu vor face-o. Hitler a mulțumit lui Mussolini pentru aceasta.

Italia s'a răzbunat în felul acesta, pe Franța și pe Anglia, cari au votat cunoscutele sancțiuni, când cu războiul din Abisinia. Mussolini n'a uitat că atunci singurul prieten, pe care l'au avut, a fost Hitler.

In afară de lucrul acesta, italienii mai au încă oarecari prilejuri de ceartă prin Marea Mediterană și pentru asta au lipsă de un prieten mare, ca să le stea la spate, în caz de războiu. Altfel n'ar fi lăsat italienii pe nemți să se apropie de granița lor. Nu mulți ani înainte, era o vorbă prin Italia, că »dragi ne sunt nemții, dar acolo la ei acasă, nu lângă noi« De aceea acum 2—3 ani când se svonise unirea Austriei cu Germania, italienii au adunat corpuri întregi de armată la granița dinspre Austria.

Nici cu înarmările nu se lasă în urmă. Mai săptămânile trecute au scos din fabrici nu mai puțin de 400 de avioane, gata de bombardament. Au făcut 30 de aerodromuri — locuri unde se lasă și de unde pleacă avioanele.

Interesantă este declarația pe care a făcut-o d l Mussolini, Miercurea trecută. Cu prilejul unei sărbători a fasciștilor, Ducele a declarat că »Italia este gata și pentru pace, dar e gata și pentru răsboi«.

Cehoslovacia — cuvânt de întrebare

Nodul care va trebui deslegat în Europa este Cehoslovacia. Țara aceasta are peste 3 milioane de nemți, care doresc să treacă și ei la Germania. Mai ales acum, cu unirea Austriei, situația Cehoslovaciei este mult mai grea. Privind într'o hartă ne dăm seama că țara a rămas pe jumătate înconjurată de nemți.

Dela ei de acasă, într'un caz de războiu, nemții pot trage, cu tunurile, până în inima țării.

Unirea germanilor

Lucru de mare importanță s'a întâmplat zilele acestea înăuntrul țării prin unirea tuturor germanilor din Cehoslovacia într'un singur partid. Până acuma erau împărțiți, dar se vede că au primit cuvânt de unire. Asta va avea mare importanță, la vremea cuvenită.

Am dat Cehoslovacia în locul acesta pentrucă întrebarea ce se pune este: ce vor face marile puteri într'un caz de războiu între Germania și Cehoslovacia? Să vedem ce zic celelalte țări.

Anglia nu se mai amestecă

In politica externă Anglia totdeauna a cam ținut linia de mijloc. Nu s'a prea **amestecat** decât atunci când era rost de câștig. De câțiva ani însă politica externă a Angliei a cam dat în gropi — cum zice românul. Cu Abisinia, a pierdut și a câștigat Mussolini, cu Spania a pierdut și va câștiga Franco, cu Austria a pierdut și a câștigat Hitler. Și așa Anglia se pomenea că în loc să câștige ceva, pierdea. Ba încă își mai făcea și o mulțime de dușmani.

Un consiliu de miniștri

Pe chestiunea asta s'a ținut un consiliu de miniștri care a hotărât că *Anglia nu se mai amestecă*. Ba mai mult, a hotărât categoric că într'un caz de războiu între Cehoslovacia și Germania, Anglia nu poate da ajutor Cehoslovaciei. A hotărât apoi că nu va mai interveni în Spania și că socotește bine făcută unirea Austriei cu Germania. In felul acesta Anglia părăsește pe Francezi. Franța conta pe sprijinul Angliei, iar aceasta zice nu.

Frică sau prevedere

Lumea se întreabă de frică sau din care motiv Anglia nu vrea să se mai lege în chestiuni de felul acesta. Se pare că englezii lucrează aici dintr'o mare înțelepciune. Ei văd că nu poate fi vorba de luptă între ei și Germania. Lupta ar fi prea grea, de partea Germaniei fiind și Italia. In afară de asta problema țărilor stăpânite de englezi în toată lumea, e și mai grea. Multe numai atâta așteaptă, ca Anglia să înceapă războiu în Europa pentru-ca retrăgându-și armatele din colonii, să rămână ei stăpâni peste țări. Iar dintre țările prietene, multe i-au spus-o pe față că nu o vor ajuta.

Franța în situații grele

Cea mai greu lovită în frământările de acuma este Franța. In vreme ce Europa se frământa și Hitler intra în Viena, la Paris erau certuri între partidele de guvernământ, care anume să ia puterea?

Franța a fost contra unirii Austriei cu Germania. Dacă ar fi putut ar fi împiedecat-o. Dar fără sprijinul Angliei și mai ales fără ajutorul apropiat al Italiei, Franța n'a îndrăsnit să înceapă un războiu.

In ajutorul Cehoslovaciei

Văzând Austria pierdută, Franța și a fixat ochii spre Cehoslovacia, care e în pericol și despre care scriem în altă parte a gazetei. Franța a declarat că dacă Cehoslovacia va fi atacată, va veni in ajutorul ei. Unii dintre Francezi sunt de părere, că nici asta nu s'ar prea putea face.

Guvern de uniune națională

O seamă de învățați și oameni politici au făcut o chemare către toate partidele politice din Franța să facă un guvern de uniune națională, care să poată ridica din nou Franța, la mare putere în lume. Nu toți sunt de această părere, așa că lucrul nu se știe dacă se va putea face sau nu. Alții cred că Franța va căuta să facă legături cu Italia, pentruca în felul acesta să se împace mai departe și cu Germania.

Soarta celorlalte țări

POLONIA.

Polonia era zilele trecute cât pe aci să intre în conflict cu o țărișoară — Lituania, dela Marea Baltică. Acum lucrurile s'au mai potolit. In privința aceasta sunt mai multe păreri. Se spune că Polonia caută conflict cu Lituania pentruca să pună mâna pe țara aceasta, ca astfel să-și facă ieșire la mare. Coridorul Danzig pe unde are acum eșire la mare, este în întregime german și polonezii se tem să nu cumva să aibă aceiași soartă ca și celelalte ținuturi sau țări germane din Europa.

JUGOSLAVIA

Vecina noastră stă și așteaptă. In ascuns se bucură de biruința Germaniei. Dovadă avem și faptul, că armata jugoslavă s'a întâlnit la granița cea nouă, cu armata germană și au schimbat vorbe de prietenie ca doi buni vecini.

UNGARIA.

Deasemenea e în bucurie că are un vecin așa de puternic. Ungurii tot mai așteaptă ei ceva. Doar le vor arunca și lor germanii vre-o bucățică din cele ce le vor cuceri. Se pare însă că nemții nu prea sunt dispuși să lucreze pentru alții.

NORVEGIA

E în curs de înarmare. Zilele trecute consiliul de miniștri a hotărât să împrumute 52 milioane coroane pentru a se înarma. Cheltuielile de înarmare vor fi suportate de populația țării, care a primit cu bucurie **dări mari** pentru aceasta.

BELGIA

Fată de situația cea nouă a Europei, Belgia a ținut să declare că nu înțelege să se amestece în trebuirile țărilor mai mari și că în cazul unui războiu, ei nu vor lăsa pe nimeni să treacă peste hotarele lor, nici în ajutorul Germaniei, dar nici în ajutorul Cehoslovaciei.

Și se cunoaște cât sunt ei de îndârjiți pe chestiunea asta.

ELVEȚIA

Elveția a ținut să declare că rămâne liberă și nu vrea să stea de vorbă cu nimeni în privința independenții ei. Interesant este, că a început și acolo o mișcare spre naționalism. Până acum comuniștii erau tari acolo.

FINLANDA

Deasemenea se înarmează. Peste un miliard de mărci germane vor fi folosite pentru înarmare începând din anul acesta și până la 1944.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Nu ne mai temem de capitalul strein

Domnii foşti Miniştri Gigurtu şi Bujoi au fost sărbătoriţi de curând printr'un banchet la „Athenée Palace", de către Asociaţia Inginerilor, pentru-că prin domniile lor, corpul inginerilor s'a simţit cinstit, prin aceea că au fost aşezaţi în scaune de miniştri. Sărbătoriţii au fost salutaţi prin vorbiri rostite de numeroşi colegi ai domniilor-lor.

Temeinic şi bine a răspuns dl fost ministru Gigurtu, spunând că pân'acum întreprinderile mari din ţară, cari au trebuinţă în munca lor, de ingineri, fiind foarte streine, foloseau inginerii lor, streini, — dar acum am ajuns să nu ne mai temem de capitalul străin, căci sporul puterii româneşti în întreprinderi, a crescut şi creşte mereu, şi nu peste mult timp acelea vor ajunge în mâni româneşti.— (Când fireşte, şi inginerii români nu vor mai fi neluaţi în samă, ca în trecut).

Ne bucură aceste înştiinţări.

Mare ofensivă naţionalistă în Spania

Soarta războiului din Spania se pare de pilin hotărâtă. In ultima săptămână, trupele naţionaliste ale generalului Franco, au luat ofensiva pe toate fronturile. Barcelona şi Madridul, cele 2 mari oraşe în mâinile comuniştilor au fost bombardate şi mulţime mare de case, în care se adăposteau trupele, distruse.

Planurile lui Franco sunt să împartă Spania comunistă în două, de aceea a pornit, ca o suliţă, tocmai prin mijlocul părţii ocupate de bolşevici. Mai are nu mai 85 de kilometri pentru a ajunge la ţărmul mării.

Ceruseră ajutorul Franţei

Pe de altă parte comuniştii au cerut ajutorul Franţei ne-mai putând rezista. Franţa, guvernul lui Leon Blum, le-ar fi dat cu inimă dragă ajutor, dar s'au temut că intrând, pe faţă, în război, s'ar putea să nu iasă tocmai bine. Aşa că a trebuit să se mulţumească comuniştii cu ceva ajutoare, aşa pe sub mână. Comuniştii au mai încercat să dea Franţei o provincie — Catalonia vecină cu Franţa, pentrucă, îşi închipuiau ei că astfel Franco va trebui să se bată cu francezii. Nici asta nu le-a reuşit până acuma.

Luptă între săteni şi ţigani în Ungaria

— Un sat în flăcări. Ţăranii trăgeau cu puşca, ţiganii cântau —

Un caz cu adevărat neobişnuit s'a întâmplat zilele acestea în Ungaria. Intr'un sat trăiau şi nişte ţigani, adunaţi toţi într'un loc mai la o parte a satului, unde aveau colibele lor şi case acoperite cu stuf.

In satul cu pricina, un ţăran a vânat într'o zi o căprioară pe care i-au furat o noaptea ţiganii. Omul supărat a adunat pe toţi sătenii să le spună păţania cu căprioara. Toţi au fost de părere că ţiganii trebuesc aspru pedepsiţi. Printre oameni s'au mai amestecat şi nişte femei, care au pus gaz pe foc, cu vorbele lor contra ţiganilor.

Ţăranii s'au înarmat cu puşti, lemne, topoare, fiecare cu ce a putut. Ca la război. Şi au pornit spre cătunul ţigănesc. Ajungând acolo nu mică le a fost mirarea, când în toate casele în loc să vadă arme şi altele, au găsit câte un ţigan cântând din vioară. Orice ar fi zis ţăranii, ţiganii cântau. Au tras atunci câteva focuri de armă, doar se vor speria ţiganii. In loc să se sperie, mai cu foc era cântecul lor. Cântau mereu. Poate că prin asta voiau să îndupleče pe ţărani şi să nu înceapă lupta. Şi nu se ştie ce s'ar fi întâmplat până la urmă, dacă nu venia unul să strige: fraţilor, ţiganii ştiţi voi de ce cântă? Fac farmece. Vor să ne lege de pământ cu farmecele. Toţi s'au înspăimântat şi i-a cuprins frica. Au început să se roage iar câteva femei bătrâne s'au declarat gata să deslege farmecele. Ţăranii socotindu-se deslegaţi, au tăbărât pe ţigani ca să-i pedepsească pentru farmece.

Şi a început un adevărat războiu. Au dat foc caselor, au tras cu armele şi s'au bătut ciasuri întregi.

De pe urma acestei isprăvi au rămas 4 morţi şi o grămadă de răniţi. Iată ur de duce nepriceperea omenească.

Redacţia noastră s'a mutat la Bucureşti

Incepând cu acest număr redacţia noastră s'a mutat la Bucureşti. Cetitorii noştri sunt rugaţi, ca orice manuscrise şi orice fel de lucruri, în legătură cu Redacţia, să le trimită la BUCUREŞTI — Redacţia LIBERTATEA (Moţa), Calea Victoriei 63.

Noutăţi — Ştirile săptămânii

Pedepse aspre, vor suferi de acum înainte toţi aceia cari strică drumurile. Printr'un ordin al ministerului lucrărilor publice, s'a pus în vedere autorităţilor să pedepsească cu amendă dela 200 la 1000 lei pe toţi aceia, cari strică drumurile, arând sau sgâriind terenul, cu plugurile. Vor fi pedepsiţi de asemenea şi aceia cari pun piedecă roatelor prin »lanţuri sub roată« — sgâriind drumul, sau aceia cari sapă şanţuri dând apa în drum. Deasemenea se pune în vedere, ca să fie pedepsiţi cei ce nu ţin la dreapta pe drumurile de ţară sau opresc căruţele în locurile strâmte ale şoselelor.

La prefectura judeţului Soroca s'au descoperit mari hoţii în banii statului. Fostul prefect liberal Teodor Eremia, a fost arestat de către judecătorul de instrucţie şi depus la închisoare. Constatându-se că furturile s'au făcut în tovărăşie cu alţii, judecătorul a hotărât să fie arestat şi Alex. Mihăilă, preşedintele liberalilor din Soroca. In declaraţie s'au cam încurcat, dând vina unii pe alţii, dar judecătorii au reuşit să descopere adevărul.

Banii vechi de 100, cei de argint se mai schimbă la monetăria Statului numai până la 30 Aprilie 1938. După această dată banii nu vor mai avea nici o valoare. Cel mult vor putea fi vânduţi la argintari cu 12 lei. Atâta valorează argintul din ei. Aşa că cei cari aveţi strânşi în lăzi, grăbiţi-vă să nu ajungeţi să daţi suta cu 12 lei.

In insula şerpilor din Marea Neagră, gazeta »*Curentul*« din Bucureşti este de părere, să se facă un mare lagăr unde să fie trimişi toţi aceia cari fac o anumită politică contrară intereselor autorităţii. Acolo se ştie, nu pot trăi decât şerpi din cei veninoşi, dar gazeta spune că o să se facă chilii de ciment, bune pentru stat în ele. Cei duşi acolo vor fi înconjuraţi numai de apă şi nu vor avea voie să stea de vorbă cu nimeni, nici să citească gazete sau să asculte la radio noutăţi din lume. Părerea aceasta a fost combătută, ca rea, de ziarul »*Universul*« care spune, că nu este bine niciodată să te gândeşti la răul altuia. In această privinţă, zic cei dela Universul, o să se întâmple ca în proverbul românesc »nu face groapă altuia, ca să nu cazi tu însuţi în ea«. Şi iacă aşa s'a iscat vorbă între cele 2 gazete.

Hoţii n'au noroc, totdeauna. Aşa li s'a întâmplat celor 4 hoţi dela Constanţa cari au vrut să fure mărfuri de pe un vapor englez. Ei s'au înţeles cu şeful grupei care păzea vaporul să pună peste noapte un soldat mai rău de pază. Acesta însă şi a anunţat mai marii şi în loc de sol dat, un ofiţer îmbrăcat în haine de soldat a păzit magaziile. Când au venit hoţii, crezând că e un soldat au intrat în vorbă cu el. N'a trecut decât puţin şi au fost înconjuraţi de soldaţi şi daţi pe mâna judecătorilor.

Zahărul e bun şi învăţătorii au primit ordin dela Ministerul educaţiei naţionale să ţină conferinţe, la sate, pentru a îndemna pe ţărani să mănânce cât mai mult zahăr. Nimic de zis. Foarte bine. Numai că este o vorbă pe care o folosim şi noi aici. Vorba se referă la unul care îşi întreba mereu calul: »vrei calule ovăs«? Aici cu zahărul vorba vine cam la fel: »vrei ţărane zahăr« ?

Dacă ar da ordin ministerul să se ieftinească zahărul, că de mâncat se mănâncă el.

S'a omorât fiul fostului primar al oraşului Cernăuţi. In vârstă de 25 ani, student la Cernăuţi, tânărul acesta s'a dus într'o zi să ia masa la un prieten. Acolo având un revolver s'a lăudat că se împuşcă şi a pus ţeava revolverului la frunte. In momentul acela revolverul s'a descărcat şi tânărul a căzut mort la pământ. De aceia e bine, ca niciodată să nu ne jucăm cu armele.

Fără să fi făcut ceva în viaţă, un om nu are de ce mai trăi. Aşa s'a gândit şi a scris o fată din Bucureşti. După aceea s'a urcat într'o casă la al 8-lea rând şi s'a svârlit la pământ, murind pe loc. Desigur că avea dreptate, că cine nu face nimic n'are de ce trăi. Dar sunt atâţia cari nu fac nimic şi totuşi trăesc. Părerea noastră este, că omul când vede că nu face nimic, nu trebue să se omoare, ci pur şi simplu să facă ceva. Şi atunci nu mai are pentru ce să moară.

Carne stricată s'a găsit la măcelăriile dela Colentina de lângă Bucureşti. Acolo e un loc de tăiere pentru oi. La inspecţia făcută s'a găsit că nu era destulă curăţenie şi cărnurile erau stricate. In urma acestui fapt, au fost închise fără drept de a mai face tăieri.

Voiau să fugă în America 2 tineri dela Constanţa. Tinerii erau, unul de 10 şi altul de 13 ani. Se săturaseră de trăit în ţara noastră şi voiau s'o şteargă spre ţara aurului. Ei se pregătiseră cu bani mulţi — îi furaseră dela părinţi şi într'un sac puseseră câteva bucăţi de pâine cu slănină şi salam, crezând că le ajunge până în America.

Un hoţ îndrăzneţ se apucase ziua în amiaza mare să fure marfă dintr'un magazin. Pe una din străzile principale dela Bucureşti, un om încărca marfă, ca şi când ar fi luat o din casa lui. Noroc că sosind stăpânul, a văzut cum i-se fură marfa ziua în amiaza mare. Hoţul a fost prins şi dus la Văcăreşti.

24 000 lăzi cu portocale se vor arunca în mare, deoarece nefiind bine coapte s'au stricat multe din ele. Interesant este, că lucrătorii dela vapoare au făcut grevă cerând să li se mărească plata pentru lucrul care îl fac asvârlind lăzile. Se vede că e adevărată vorba care zice, să plăteşti ca să te scapi de lucrul rău.

Pentru inimile îndurate. Bunului creştin şi frate al nostru *Ioan Dumitrescu* din satul *Pelinul*, jud. Constanţa, — i-a ars în 9 Martie casa cu tot ce era în ea şi în curte. A rămas lipsit de toate cu soţia şi 2 copii şi mama sa văduvă. Inimile bune să l ajute în necazul lui, care cu ce pot. Cei din apropiere cu lucruri de-ale hranei şi de casă, cei de departe cu ajutoare în bani, — pentru care Dzeu le va răsplăti.

Crâşmarii n'au voie să mai dee beuturi pe credit (pe aşteptare), — aşa e poruncă nouă dela guvern. Nici să dee beutura pe bucate (cereale), cum le duc beutorii răi sau femeile beutoare, lăsându-şi casa fără mălai sau pâne. Vor fi aspru pedepsiţi. Bună hotărîre.

Câinii vor fi puşi sub pază mai mare, pentrucă dela ei vine în cele mai multe locuri turbarea. Cânii vor purta la gât o tăbliţă cu număr, ca dovadă că ai cui sunt şi gazdele având a plăti dare după ei. Pentru cei de pază 20—60 Lei la sate, 50—100 Lei la oraşe. Pentru cei de lux 3—500.

Bugetul Ţării pe anul 1938 s'a statorit în cel din urmă sfat de Miniştri, prezidat de M. Sa Regele, urcat fiind dela 24 miliarde, cât era anul trecut, la aproape 29 miliarde (cu 4 şi jumătate miliarde mai mare ca anul trecut). Creşterea e făcută mai ales pentru cheltuielile de înarmare ce se cer. Pentru coperire, cresc cu ceva unele dări.

POSTA REDACŢIEI

Dsale Gh. A. C. Rodu, Dolj. — Nu capeţi foaia la vreme. Ne pare rău. Dar vedem că şi în Bucureşti se plâng cetitorii ziarului „Neamul Românesc", a dlui Ministru Nicolae Iorga, că acolo în loc, mulţi capătă foaia cu întârziere de 4—5 zile! E dar nerânduială la poştă, încolo prin ţară mai doarme câteva zile şi la primărie, unde primăria nu e prea la locul ei. E prea dureros. Noi am scris la Direcţia Centrală din Bucureşti, să iee măsuri. Te rugăm nu fi supărat pe noi.

Bun de imprimat. TIPOGRAFIA ASTRA S. A. — CLUJ, CALEA MOŢILOR 59 Redactor răspunzător: GAVRIL POP